

Sosiaali- ja terveysministeriö
Kirjaamo
PL 33
00023 Valtioneuvosto
kirjaamo@stm.fi

LAUSUNTO

30.6.2017

Viite: Lausuntopyyntö STM 044:00/2016

Maa- ja metsätaloustuottajain Etelä-Pohjanmaan liitto MTK-Etelä-Pohjanmaa ry on tutustunut työryhmänasiakirjaan "Maatalouden lomituserjestelmien toimeenpanon uudistamisryhmän loppuraporttia ja sen esitystä hallitukselle". Kiitämme mahdollisuudesta antaa asiasta lausunto ja pyydämme ottamaan huomioon seuraavat näkökohdat:

Lomaoikeuden korottaminen 26 vuosilomapäivästä 31 päivään on kannatettava ja tarpeellinen parannusehdotus kotieläintilojen työn suuren sitovuuden vuoksi. Lomituspalveluiden enimmäismaksukattojen luominen on erittäin tervetullut ehdotus ja palvelulle on tässä maatalouden kriisissä ensiarvoisen tärkeää pysyä kohtuuhintaisena, että lomituspalvelu tulee käytetyksi.

Lomaoikeuden tilakohtaisuus

MTK-Etelä-Pohjanmaa ei kannata uudistamisryhmän esitystä, että lomitusoikeudesta tulisi tilakohtainen. Nykyajan maatilaa voi pyörittää useampi yrittäjä, jolloin esim. kahden perheen jääminen tilalta yhtäaikaa lomalle on lähes mahdotonta. Tilalla tehtävät työt ovat usein niin laaja-alaisia, ettei lomittajien ammattitaito ole pakosti riittävä.

Esimerkiksi nautaeläinluettelon on tehtävä ensimmäinen merkintä vasikan syntymästä 3 päivän sisällä. Ja elinrekisteriin viimeistään 3 päivän kuluessa. MTK-Etelä-Pohjanmaa katsoo, että lomitusyksiköiden henkilökunta harvoin tulkitsee eläinrekisterin ylläpitoa välttämättömäksi kotieläinten hoitotyöksi. Viljelijää kuitenkin sanktioidaan, ellei eläinrekisteri ole ajan tasalla ja asianmukaisesti hoidettu. Porsastiloilla taas porsaat on salvettava alle viikon, mutta ei kuitenkaan alle 3 vuorokauden ikäisenä. Jos näin ei ole tehty on se sanktioitava asia tilalliselle. Kaikki lomittajat eivät pysty salpaamaan porsaita.

Tilakohtaisessa mallissa lomittajien vastuu tiloilla lisääntyisi ja se voisi vähentää lomittajien halua toimia jo nyt vaativassa ammatissa.

Valinnan vapaus lomaan on oltava viljelijällä itsellään, oli yrityksessä sitten yksi tai useampi yrittäjä. Henkilökohtainen lomaoikeus on hyvinvoinnin tae ja turva.

Lomittajien työturvallisuus on otettava huomioon myös, esimerkiksi karjun karsinaan lomittajan ei ole suositeltua mennä, saati sitten sonnin karsinaan. Työturvallisuuden vuoksi tilalla olisi oltava paikalla aina kaksi henkilöä.

Kokonaistyöajan mitoitus

MTK-Etelä-Pohjanmaan hyvinvointivaliokunta pitää tärkeänä, että työajan mitoitus tehdään niin, että sen aikana pystyy lomittaja tekemään työnsä hyvin ja turvaamaan eläinten hyvinvoinnin. Kaavamallissa tilojen epätasa-arvoisuus lisääntyy ja vaarana on, että eläimet hoidetaan puoli huolimattomasti.

Työajanmitoituksen tulee myös huomioida tilojen erilaisuus. Esimerkiksi emakkosikalassa ja lihanautatilalla työaika on täysin erilainen. Emakkosikalassa aikaa kuluu paljon, koska porsaas vaativat yksilökohtaista hoitoa. Niistä ei kuitenkaan keräänny eläinyksiköitä, kun taas lihanautatilalla eläimien hoito on enemmän ryhmittäistä eikä vaadi kasvun loppuvaiheessa ainakaan yksilökohtaista hoitoa. Lypsykarjatilat ovat myös työläitä ja aikaa vieviä. Useimmiten joka tilalla on erilainen koneistus, joka luo työajalle jo omat yksilölliset vaatimuksensa.

Hevoset

MTK-Etelä-Pohjanmaan mielestä päätoimisilla hevostalousyrittäjillä tulisi olla oikeus lomaan myös.

Melan rooli asiantuntijana

Melalla on maatalouden lomituspalvelusta pitkä ja kattava kokemus, mitä tulisi hyödyntää jatkossakin, jotta muutokset sujuisivat helposti eikä asiantuntijuus ei katoaisi hallinnollisesti.

Seinäjoella 30.6.2017

Toimeksi saaneena;

Miia Mannila

järjestöagrologi